

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színiidényre **2 frt. 50 kr.**
Vidékre " " " **5 " — "**
Helyben egy óra **1. " oszt. ért.**

Mindenemti hirdetések elfogad-
tatnak: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél **3 újkr.**
Kincstári díj minden hirdetéssel **30 újkr.**

MÁRIA.

REGSZÉLY.

(folytatás.)

„Ugy Máriám! légy enyém, szerelmed majd megjön,“ — ha majd utban nem lesz a más, gondolá magában — „de addig kedvesem, míg a győzelem kivivatik, zálogaim lesztek a várban atyáddal együtt, hanem szabadon, vagy — mondá kevés gondolkozás után — ő mehet szabadon, csak te vársz itt reám, egyetlenem!“

„Most szabad atyád! szárítsd föl könnyeidet, hogy mikorra visszatérek, örömmek könnyei ragyogjanak e szép szemeken.“

Mint boldog völegény, ki czélt ért számításában, mit bánta ő az érzelmeket, hiszen majd más tárgyat cserélnek azok, gondolá magában, száguldott táborába Csatár.

* * *

Midőn Őszi, Csatár parancsára börtönéből szabadon eresztetett, az ajtóban megtörött lánya omlott karjaiba.

„S te leányom itt.“

„Atyám! szabad vagy atyám!“ szólt fuldokolva, s atyjának kellett föltartani, hogy a földre ne roskadjon leánya.

IX.

Őszi, midőn szabadulásának árát meghallotta, önként ment vissza börtönébe; egy hosszú életre tenni boldogtalanná egyetlen gyermekét? nem, mondá Őszi, a helyzet kínossága nem tarthat soká, egy sejtelen mondá keblének, hitének, miképp Békesi nem győz, s akkor alig lesz ideje magával bibelődni; de hátha igen? vagy futásban épp arra veszi útját, minthogy e vár volt rakhelye a fölkelők kincseinek; e gondolat büntelensége érzetében is elsötétítette reményét; azonban kijelentetett, hogy rabságával nem teheti szabaddá leányát Csatár parancsára.

Hosszason tervezgetett magában s beszélt

leányával, de mit? várják be az eredményt, ne előzzük azt meg.

Radnothnál — ez ekkor a Kendiek birtoka volt — találkozott a két sereg; a fejedelmi tábornak vezére Gyulafi László volt, maga Báthori mindenütt jelen, a közkatona tisztét teljesíté olykor, igazgatta az ágyukat, irányzott és lőtt velek, bár igen nevezetes tüzér tiszte volt Cinna Rafaelben, kit azután lengyel király létire az oroszok ellen is igénybe vett.

Békesi rendetlen s fegyelmetlen seregével, egy percze átlátta hátrányát, s az elébe nyomuló fejedelmi erős phalanxtól nem akarta a csatát elfogadni, s Szent-Pálra vonult vissza.

Igy vonult az előbb elbizakodott, könnyelmű s gondatlan tábor Tordáról Nyárádtőre, onnan Radnothra s végre Szent-Pálra, hol nem birva tovább kerülni a csatát, állást vett s rendezte magát.

Nem feladatunk hosszason leírni e nemzeti harcot, ott nyitva áll a történelem fekete, szomorú betűivel.

Első megtámadást Székely Mózsza vezénylete alatti dandár tette a pártulókra néhány lovas csapat és udvari gyalogsággal; az első rohamot Békesi keményen fogadta a kétségbeesés elszántságával, s midőn a fejedelmi sereg már-már visszanyomatott, Gyulafi László nagyobb erővel az ellen had közepébe nyomul, osztva tüzet és halált, hogy a pártosok lovas és gyalog ereje megmozdult eredeti helyéből és futásnak indult.

Azonban ép volt a legerősebb hadoszlop, melyben Békesi volt nevezetesebb párthiveivel; ezen hadoszlop ellen maga a fejedelem indult meg, s ellene, az áruló, maga Báthori vágott be a hadoszlop tömbébe, legközelebb hozzá két férfit; egyik ifjú, de az elszántság mintha régi lenne benne, oly erős, oly hajthatlannak tetszik; a másik nem ifjú, inkább éltes, de ifjú erővel szórta a halált, merre kara ért, ott volt vele a halál is, s ha akart volna is kegyelmet adni vagy egy elcsábítottnak, tőle vagy is karától mindenütt elkészt a kegyelem, az ő kardjával csak halál járt egyedül; s midőn maga a fejedelem kifáradva visszahúzódott, e két férfi, mint dühödt hyena, mely olykor saját kölykeit is megeszi, rohant előre, s mindig előre, mint forgó szél fölkapva az elibök állottakat s sújtva aztán le.

De ha mint számítástalan, elbizakodottal történni szokott, gyávaság lepte is meg Békesi táborát, voltak egyes részecskéi, s voltak kevés egyéniségei, melyek a halál rettentetlenségével vívtak a fejedelmiek ellen.

Igy látunk több apró csapatot mind két rész-

ről hirtelen alakulva és víva egymással rettentetlennül.

Mintha ezek nem is ugyanazon nemzet fiaí volnának? mintha nem testvér testvérét, apa fiát ölné, gyilkolná itt? mintha ezeket Róma és Carthágo örök, halálos ellenszenve, gyűlölete kergetné, uszítná egymás ellenébe? és hány ilyen harcot vívtál meg azelőtt és azután is, oh én nemzetem?!...

MEZÖVÁRI

(Vége követk.)

Vegyesek.

— A drámák, különösen az eredetiek iránti részvéttlenség ellenébe a „Hölgyfutár“ következő cikkét igen szükségesnek találjuk közölni.

Dec. 9. „Rómaleánya.“ E költői melegséggel irt szomorujáték becsületére válik Hegedűs L. írói tehetségének, s jó előadása a szereplőknek.

Kivált Jókainé a címszerepet remekül játszta. Előadása oly szép és magasztos, mint az a hazaszeretet, melyet ábrázol, s melyért „Róma leánya“ szerelmét és önmagát is föláldozza. Az a jelenet, midőn az általa szeretett diadalmas Brennus (Feleki), megölése előtt önmagával küzd, e művésznőnek oly mesterileg sikerült ma is, hogy ehhez hasonló, elragadó és megdöbbentő hatás előidézésére csupán a bevégezt nagy művészi erők képesek. Ristori Medeáján kívül egy művésznő kezében se láttuk a gyilkot fényesebben ragyogni. Midőn a Rómát meghódító Brennust megöle, valóban nem vétkezett, csak áldozott. Az ölés borzalmát elfeledteté a hazaszeretet nagyságával, melynek oly ihletteljes kifejezést birt kölcsönözni, mely minden szívet áthatott. De fájdalom, a színház még csak félig se telt meg, a mi bennünket nagyon elszomorított, de még jobban elszomorított egy — találkozás.

Az első fölvonás után a csarnokban egy idegen nemzetbeli ismerősünkkel jöttünk össze, ki több év előtt települt le hazánk földén, elsajátítá annak nyelvét, becsüli szép tulajdonait, fájón veszi észre gyöngéit, s nagy részvéttel viseltetik irodalmunk, művészetünk és minden közügyünk iránt.

— Ön már elhagyja a színházat? — kérdeztük tőle.

— Megvallom — felelé — soha se éreztem magam benne rosszabbul.

— Pedig a dráma jó, és Jókainé remekül játszik.

— Éppen e miatt távozom. Lássá ön, én anynyira megszeretém önöket, hogy nem örömet látom árnyoldalaikat.

— De hiszem ön ma épen egy fényes szereplést láthatott.

— Valóban fényt a színpadon, mely mellett még busitobbnak látszik a nézőtéren amaz árny, me-

lyet ezuttal „közöny“-nek nevezek. Nálunk — pedig csöndes népvagyunk — egy Jókainé előadásán már 7 órakor aligha lenne jegy; egy Aranynak nem volna szüksége arra, hogy a műsák szép szolgálata helyett egy sok erőt kívánó, és még több keserűséget okozó lantszéken vesztgesse idejét. Átalában uram — bocsásson meg — önöknél nincs „teljes összhangzat“ a szó és tett között. Anynyit beszélnek, hogy mellette keveset áldoznak, kivéve egy pár divatos ügyet. Sokat hivatkoznak régi dicsőségükre, fényes harcaikra és történelmi jogaikra, míg egy kiadó arról panaszkodik, hogy „Magyarország történetei“-ből, melyet Szalay László mesteri tollal írt meg, sokkal kevesebb példány kel el, mint a legközönségesebb adoma tárakból. Önök országszerte nagy buzgalommal ülték meg a nagy nyelvújító évszázados ünnepét: míg az akadémia által kiadott diszes Kazinczy-émlékkönyvek közül alig fogyott el néhány példány, s az érmekből is vajmi kevés. Ez ünnepen egy vidéki ismerősömmel találkozám, (gazdag fiatal ember), ki magyar ruhába öltözve egészen boldogtalannak érezte magát, hogy a muzeum termébe már be nem férhetett; a derék honfiút — kin oly jól áll az ősi viselő — e napokban meglátogatám falusi fényes lakásán; minden bőségben volt ott, kivéve a könyvet és lapot, melyekből egy jó példányt se tudtam kapni, hogy — szokásom szerint — az alvás előtt valamit olvashassak. De nézzük a mai estét. Önök sokat buzognak a nyelv és irodalom mellett, s mégis ma, midőn oly drámát játszanak, mely a legszebb tűz: a hazaszeretet melegében készült, s midőn azon művésznő játszik, ki anynyi millió meg millió magyar közt valószínűleg legszebben, legzengzetesebben és legköltőibben beszéli nyelvüket, a színházban csak négy-öt sor zártszék és a páholyoknak tán fele sem volt elfoglalva. Az a mit én egy nemzeti életben látni szeretnék: a teljes összhangzat a külsőségek és bensőségek közt. Isten önnel!

Tigris Róbert és tigris méreg.

A „Tigris Róbert“ egy azon egészségtelen drámák özönéből, melyekkel Thalia az egész kerek világot kinozza; ebben a főszereplő a siró drámák exotikus alkotásának kívánalma és szabályai szerint, meg nem mul a nagyobb és rendítőbb hatás miatt; s ugyanez okoknál fogva utóbb megszólal; némaságában pedig csak nyög, sohajt és miákol.

X. igen nagy város és szűk magazinból vagy mi-ből átalakított színháza van.

A mi tragicomikum a színészetben, e localitásban minden eljátszatott.

Ira Aldridge, volt Eperjesen, volt Fehérváron, de a X***-i színházról respektust kapott, világhírű levén annak minéműsége.

Tigris Robertet ott vásárcor adták. Robertet egy hosszú veres ember játszotta, ki ennél jobban játszotta a ferblit és makaót.

A színház tömve volt, kivált a karzat, melynek firól lira szállt szokása volt, hogy fenhargon gondolkodott, s beleszólt jót roszt a darabba.

Előtte való estve Tigris Robert a többi kozákkal egy falusi jó magabiró embert előfogott, és reggelre tisztában voltak.

A falusi embert egészen kikészítették, annyira, hogy alig maradt néhány forintja.

A karzatra ment Tigris Robertet megnézni. Tigris méreg futá el, midőn meglátta Robertet, s nem mervén magától ráfogni, hogy ez az a veres kozák, a kivel az éjszaka küzködött szomszédaitól tudakozá, hogy vajjon tud-e kártyázni?

„No iszen a kit az megkap, ugyan csak megfésüli“ — mondá egyik szomszéd.

Erre a falusi behúzta magát bundájába, s tüszkölt a méregtől.

Midőn Tigris Robert nagy ásítózásain és miákolásán az elérzékenyültek előbb könyezni kezének, utóbb pedig harsonán brávoztak és tapsoltak, s ezen tapsra Tigris Robert még inkább föllekesülve éktelelenül miákol, egy mérges hang dörgött ki a bundából a karzatról:

„Ugáthatsz már könnyen — elnyerted a disznók árát!“

— A holnapi előadásra a t. cz. közönség pártfogását különösen folkéri a színigazgatóság, nemcsak a jutalmazandó iránti figyelemből, kinek szorgalmát és előmenetelét mindennemű színpadi előadásban, ugy az operákban mint karvezérnői működését naponkint látja a közönség, de azon okból is, hogy Offenbach legjelesebb daljátékát az „Eljogyzés lámpafény-nél“ címűt, holnap lesz alkalom először magyar színpadon hallani.

Bécsi hírze.

December 19-kén.

Urbéri papírok: Magyarhoni 78.—50. Erdélyi: 73. 50. Bánát-horvát-slavoniai: 73. Tiszai vasut: — — Arany: 5. 81. Ezüst: 123. 75.

(21)

(4—4)

SZANKOVITS M.

diszáru kereskedésében

a nagy-piaczon b. JÓZSIKA háznál

ujból érkeztek számtalan meglepő szépségű

külföldi portékák

karácsonyi, ujévi és névnap

ünnepélyekre

ezerféle czélszerű ajándékok,

ugy szintén

dús választék

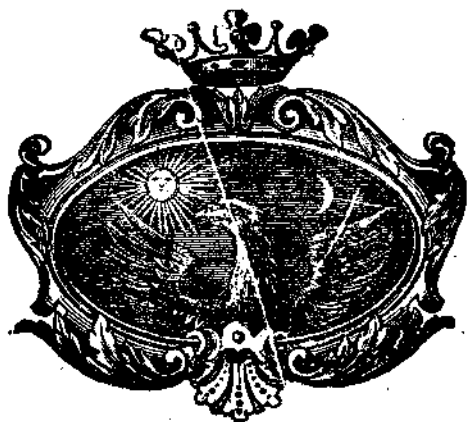
gyermek-játékok

nagyszerű kiállításban.

3-dik bérlet

3-ik szám.

NEUZETI

SZINHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, Hétfőn, december, 26-kán, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti dalszintársaság által adatik:

PÜNKÖSDI KIRÁLYNÉ.

Eredeti népszimű 3 felvonásban, írta Szigligeti, zenéjét Bognár.

S z e m é l y z e t

Óhátí	Gyulai.	Büködi Zsuzsi, a notárius leánya	Sch. Minka.
Laura } leányai	Láng M.	Szegfű Bandi, falusi legény	Gerecs.
Róza	Schinek J.	Első	Szabó Eszter.
Viola	Folinusné.	Második } falusi leány	Pataki B.
Clementina, Óhátí testvérhuga	Bodorfiné.	Harmadik	Cser Julia.
Zománczi Vincze	Paulai.	Öreg ember	Palatkai.
Kelendi János, barátja	Komáromi.	Öreg asszony	Boborné.
Első	Szabó M.	Éva, Viola volt dajkája	Alajosné.
Második } álarczos	Alajos.	Peti, Óhátí lovásza	Vadász.
Rector	Bokor.	Inas	Szücs.

Álarczosok, bálvendégek, falusiak, pünkösdjáró leányok, nép. Az 1-ső felvonás történik Óhátón, a többi Ujhátón.

Holnap, kedden, december 27-kén, **Schafhüttel Minka** javára e szinpadon először adatik: „**Eljegyzés lámpafénynél**“ operette 1 felv. Offenbachtól, magyarra fordította Havi és Paulai. Megelőzi „**Szamár tej**“ vigjáték, közbeszótt dalokkal 1 felvonásban, írta Desnoyer Károly, magyarosította Csepregi. A dalok zenéjét írta Huber Károly.

Helyek ára : Zártszék **70** kr. Földszint **42** kr. Altishti jegy **21** kr. Karzat **18** kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.